

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci

Petry Sofie Haken:

Porod jako cesta

Předkládaná diplomová práce Petry Sofie Haken patří podle mého názoru celkově do kategorie velmi dobrých a jednoznačně přínosných. Jedná se o práci, která ve svém celku kombinuje vynikající prvky a průměrné aspekty, ale celkově je to práce velmi kvalitní. Jako vedoucí práce se ve svém posudku zaměřím zejména na silné, pozitivní a pro čtenáře a komisi ne nutně viditelné aspekty práce a kritiku a polemiku přenechám oponentovi/oponentce práce.

Zvolené téma práce, se kterým přišla sama diplomantka a jež je v českém kontextu stále velmi málo zpracované, považuji za výtečné a inspirativní. Jeho zviditelnění a výborné metodologické a analytické zpracování podle mého názoru představuje největší přínos celé práce. Jako jedna z mála studentských prací totiž diplomová práce Petry Haken poukazuje na neprobádané místo v české sociologii porodu a porodnictví a odhaluje tak originální přístup k jinak již poměrně probádaným a popsáním tématům institucionální kontroly a mocenských vztahů v lékařském diskurzu a prostředí, autoritativního vědění a historii porodnictví. Hned na úvod je také třeba vyzdvihnout a ocenit rozsah předkládané diplomové práce, která svými více než 150 stranami textu směle konkuruje i disertačním pracím. Nejde však samozřejmě o kvantitu, nýbrž o kvalitu obsahu a přístupu a přínos oboru a ve všech těchto aspektech předkládaná práce bez problémů ob stojí.

Jedná se o práci velmi solidní a dobře připravenou, která se vyznačuje jasnou a konsistentní strukturou; vhodně zvolenými a přehledně představenými výzkumnými otázkami a hlavními argumenty; adekvátně a v určitých aspektech velmi dobře zpracovanou teoreticko-koncepční částí (a to jak s ohledem na práci s konceptem gender, tak s ohledem na představení historicko-společenského kontextu); vynikající empirickou částí, založenou na dobře zvládnuté metodologii polostrukturovaných rozhovorů, originálním výzkumu a důkladně zpracovanou genderovou analýzou. Určité výhrady bych měla ke stylistickému zpracování práce, zejména k poznámkovému aparátu, konsistenci odkazování a nadpisů a gramatice textu. V některých ohledech je práce argumentačně trochu těžkopádná, s občasnými redundantními a kostrbatými momenty, což brání plynulému toku textu.

Nicméně, autorka po celou dobu výzkumu i samotného psaní pracovala velmi

iniciativně a samostatně. Vzhledem k tomu, že autorka má doma dvě velmi malé děti, je třeba její přístup k výzkumu i psaní práce, pracovní nasazení a celkové tempo ocenit jako obdivuhodné a jednoznačně nadstandardní. Autorka pracovala velmi důkladně a svědomitě, vždy se snažila řídit kritickými komentáři a poctivě je zapracovat a v průběhu posledních měsíců neustálým přepisováním systematicky zlepšovala celkovou úroveň práce. Vzhledem k tomu, že komise a čtenářstvo vidí až finální produkt práce, jako vedoucí práce bych ráda zmínila a vyzdvihla obrovský posun, kterým práce od svých počátků k odevzdanému výsledku prošla. Práce má podle mého názoru stále řadu slabin a nedostatků, zejména v teoretické části, na druhou stranu zároveň disponuje nepřehlédnutelnými kvalitami a přínosy.

V teoretické části autorka dokazuje svou erudici a orientaci v tématu a znalost domácí i zahraniční literatury. V této části práce bych chtěla vyzdvihnout zejména autorčino zpracování konceptu zkušenosti, jež je klíčový pro analytickou část práce. Svým pojetím zkušenosti jako konstrukt, který je utvářen vzájemnou interakcí s okolním prostředím a předchozím věděním, jež máme k dispozici, autorka v práci nabourává zažitá paradigma zkušenosti jako prožitku, který je mimo naši kontrolu. To ji umožňuje ptát se, jakým způsobem tato zkušenost vůbec vzniká, co ji formuje a ovlivňuje, jakým způsobem a za jakých podmínek se mění. Autorka správně poukazuje na to, že to, jakým způsobem zkušenost teoreticky ukotvíme, determinuje, k jakým závěrům můžeme ve své analýze rozhovorů (či dokumentů) dojít.

Empirická část je podle mého názoru jednoznačně nejpřínosnější částí práce. Na rozdíl od mnohých diplomových prací, jež analyticky zůstávají daleko za svým potenciálem, se diplomantce podařilo velmi dobře vytěžit provedený výzkum. Nutným předpokladem pro to byla autorčina znalost metodologie, opět na velmi vysoké úrovni, a její schopnost provedení a následného využití polostrukturovaných rozhovorů. Zde je důležité podotknout, že vzhledem k legislativní i mediální situaci okolo domácích porodů v naší společnosti, není provádění rozhovorů se ženami, jež se rozhodly родit doma, zdaleka samozřejmé a vyžaduje daleko náročnější hledání, přesvědčování, budování důvěry i citlivost přístupu, než jiné sociologické výzkumy. Často není jednoduché najít vhodné a dostatečně otevřené respondentky, které jsou ochotny nechat nahlédnout do svého soukromého života a intimních sfér. Tato dimenze práce je podle mého názoru dost neviditelná, na druhou stranu se autorce povedlo tyto překážky přiblížit a výborně je integrovat do metodologické diskuse, včetně své vlastní lokace a pozicionality. Metodologickou kapitolu a zejména diskuse o vybírání respondentek, sběru dat a vlastní pozicionalitě tedy považuji za jednu z nejsilnějších pasáží práce.

Jak je již řečeno výše, analytická část práce je podle mého názoru výborná. Rozdělení tématu a analýzy do pěti hlavních oblastí (vědění, zkušenost, strach, důvěra a moc) podporuje logickou strukturu výzkumných otázek a brání přílišné redundanci textu. Na druhou stranu je téměř nevyhnutelné, že se jednotlivé oblasti překrývají, a to jak v rozhovorech, tak při samotné analýze. V rámci diplomové práce je tato skutečnost

přijatelná, i když se samozřejmě jedná o jednu z jejích slabin. Nicméně, pokud by autorka zamýšlela svou práci zpracovat do publikovatelné podoby, jistě by bylo nutné tyto překryvy zkonsolidovat a odstranit. V rámci analytické části kladně hodnotím zejména autorčinu schopnost neustále se ve své analýze zpětně odkazovat k odborné literatuře a zasazovat své interpretace do teoretického rámce představeného na začátku práce. Jako nejzajímavější přínos práce osobně považuji celkový rozsah a genderovou hloubku analytické části, která je velmi čtivá a dává čtenářstvu téměř plasticky nahlédnout do zákoutí a dilemat rozhodovacích procesů a důležitých momentů spojených s porodem v rodině. Jako originální a zásadní považuji pasáže věnované partnerským aspektům porodní zkušenosti, jež jsou v jiných akademických pracích věnovaných otázkám porodu a porodnictví spíše na okraji zájmu (pokud jsou vůbec zmíněny).

Celkově tedy práci hodnotím jako velmi dobrou až vynikající. Podle mého názoru se jedná o originální a důkladně zpracovanou práci, kterou sráží pouze stylistické a technické nedostatky. **Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a jako výchozí známku pro obhajobu navrhuji známku mezi výborně a velmi dobře, dle vývoje obhajoby.**

7. září 2014

doc. Věra Sokolová, Ph.D., vedoucí práce